

d ů v o d e c h :

Podle usnesení ze dne 22. září 1932 nevyhověl rejstříkový soud žádosti o zápis změn členů představenstva, na nichž se usnesla valná hromada družstva ze dne 25. června 1932, z důvodu, že nebyli k valné hromadě pozváni všichni členové, zejména ne ti, kteří sice byli přijati ve schůzích představenstva ze dne 9. prosince 1928 a 10. ledna 1930 za členy, kteří však teprve ve dnech 28. května 1932 až do 4. června 1932 podali písemné přihlášky, a že tedy pro nepozvání všech členů byla valná hromada nezpůsobilá k usnášení a tím i ku provedení voleb. Při tom vycházel soud první stolice z právního názoru, že členové představenstva, rozhodovavší o přijetí členů, Arnošt a Emil C-ovi byli, majíce svěřenu celou agendu družstva od svých manželek jako dalších členů představenstva, oprávněni ku přijetí nových členů, a že přijetí toto je platné podle §§ 18 a 26 druž. zák. Rekursní soud vyhověv rekursu družstva, zrušil usnesení soudu první stolice a věc mu vrátil s poukazem, by opověď družstva vyřídil bez ohledu na důvody zamítavého usnesení, vycházející z názoru, že přijetí oněch členů na řečených schůzích představenstva je neplatné, poněvadž při nich byli přítomni jen dva členové představenstva a nestalo se přijetí většinou podle § 7 stanov, a že stanovy nemají ustanovení o zastupování nepřítomného člena představenstva. S tímto názorem rekursního soudu jest souhlasiti. Podle jasného předpisu § 7 stanov je představenstvo schopno se usnášeti, jsou-li přítomni tři členové představenstva, usnesení se děje většinou hlasů a při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy. Předpokladem je tedy osobní přítomnost aspoň tří členů. O plné moci k zastupování nepřítomného člena představenstva se ve stanovách neděje zmínka, a nelze ani usnesení způsobem »per rollam«, jak rekurenti hledí dodatečné přijetí členů ospravedlniti, nebo způsobem, že nepřítomné členky představenstva o tom věděly nebo dodatečně mlčky je schválily, odůvodniti stanovami nebo zákonem, poněvadž tu jde o osobní výkon práv vyplývajících z funkce představenstevské. Takový způsob přijímání členů, jak rekurenty je líčen, není ani doložen zápisy v knize protokolů o schůzích představenstva.

Čís. 12200.

Pojišťovací smlouva.

Výklad ustanovení pojišťovacích podmínek shodného s dosud neúčinným ustanovením § 121 odst. (3) poj. ř.

Ke splnění předpokladu, že spor jest veden na podnět pojistitele »nebo jinak k jeho poukazu«, stačí nejen příkaz pojistitele k vedení sporu, nýbrž jakýkoliv poukaz, jehož provedení má v zápětí vznik útrat. Jde o takový poukaz, jmenoval-li pojistitel ve smyslu ustanovení pojišťovacích podmínek shodného s § 124 odst. (2) poj. ř. pojistníku ve sporu proti němu o náhradu škody právního zástupce a dal pojistníku příkaz k podpisu plné moci, což pojistník učinil.

Ustanovení pojišťovacích podmínek, ukládající pojistníku poměrnou část útrat, pakli je odsouzen k větší náhradě, než činí pojišťovací jistina,

a další ustanovení, že pojistitel ručí za útraty v poměru pojistné sumy k nároku vznesenému třetí osobou a přesahujícím pojistnou sumu, předpokládá, že útraty nevznikly z podnětu pojistitele.

Ani právní zástupce pojistníka nemůže na něm žádati poměrnou část útrat, věděl-li, že ho ve smyslu pojišťovacích podmínek jmenoval pojistitel zástupcem pojistníka a že pojistník podepsal plnou moc z příkazu pojistitele.

Tím, že pojistník zaplatil ve smyslu pojišťovacích podmínek určitá procenta z útrat, neprojevilo (§ 863 obč. zák.) souhlas se smírem, jež uzavřel jeho právní zástupce s poškozeným bez jeho vědomí.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1932, Rv II 541/31.)

Žalovaná společnost byla pojištěna u pojišťovny S. proti povinnému ručení z jízdy automobilem. § 12 pojišť. podmínek ukládal pojištěnci povinnost udělití procesní plnou moc právnímu zástupci, naznačenému mu pojišťovnou. Ve sporu, v němž byla žalována společnost o náhradu škody z jízdy automobilem, byla žalovaná právně zastoupena nynějším žalobcem Dr. K-em. Předmětem onoho sporu Ck I 261/24 bylo 95.060 Kč, žalovaná společnost byla pojištěna u společnosti S. na 50.000 Kč. Spor Ck I 261/24 skončil smírem, jímž se žalovaná zavázala zaplatiti poškozenému 10.000 Kč. Podle § 13 pojišťovacích podmínek pojišťovna jest povinna hraditi útraty potud, pokud je bylo nutno vynaložiti. Byly-li útraty vynaloženy ve sporu, vedeném na podnět pojišťovny, nebo jinak k jejímu poukazu, jest povinna nahraditi je, aniž je započte do odškodného, které má platiti. Dále jest uvedeno v § 13 pojišť. podmínek, že společnost ručí za útraty v poměru pojistné sumy k vznesenému nároku, je-li pojistná suma nižší, než nárok třetí osobou vznesený. Konečně nahradí pojišťovna ve smyslu odst. 4 tohoto paragrafu útraty — je-li pojistník povinen podle smlouvy nebo po zákonu nésti část škody sám — jen v tomto poměru. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované společnosti z celkových útrat ve sporu Ck I 261/24 náhrady poměrné části 3.472 Kč 70 h. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci jen 600 Kč, jinak žalobu zamítl. Důvody: Žalovaná namítá nedostatek pasivní legitimace, poněvadž není v právním poměru se žalobcem, nýbrž jen s pojišťovnou S. Dále uplatňuje žalovaná, že žalobce nebyl oprávněn žalovati, nýbrž jen pojišťovna S., proti ní se žalovaná zavázala zaplatiti část útrat a dala se zastupovati žalobcem, jen na příkaz pojišťovny; není proto žalobce legitimován k podání žaloby. Dále tvrdí žalovaná strana, že smír byl uzavřen bez jejího souhlasu, a navrhuje proto zamítnutí žaloby. Jest sice správné, že pojistník není povinen, by nechal platiti proti sobě smír uzavřený pojišťovnou bez jeho vědomí a svolení s poškozeným, neboť pojišťovací smlouvou o povinném ručení nevzchází právní vztahy mezi pojišťovací společností a poškozeným, pročež není pojišťovací společnost sama o sobě oprávněna, by nárok poškozené třetí osoby bezprostředně a samostatně zapravila. Oprávnění, zaplatiti poškozené třetí osobě náhradu, příslušející podle smlouvy pojišťovací, jest pojistiteli vzhledem k platnosti již nabyvšímu § 128 pojišť. zákona ze dne 23. pro-

since 1917 čís. 501 ř. zák. vyhrazeno jen pro případ, že o tom pojistníka dříve zpravil, a sahá toto oprávnění pojistitelovo k placení jen pokud, pokud jest pojistník zavázán k placení. Z tohoto ustanovení zákona plyne, že má býti pojistník včas zpraven o vyjednávání o smír a že mu má býti dána příležitost, by se zúčastnil a uplatnil své námitky proti náhradním nárokům poškozené třetí osoby a nemusí pojistník nechati proti sobě platiti smír, uzavřený bez jeho souhlasu. Vzhledem k tomu, že žalovaná společnost již zaplatila 10% náhrady, již smluvila pojišťovna s poškozeným, schválila již smír uzavřený pojišťovací společností s poškozeným a jest proto také povinna zaplatiti útraty ve smyslu § 6 dodateč. ustanovení k všeobec. podmínkám a to 10% z částky co do výše uznané 6.000 Kč, t. j. v daném případě 600 Kč. Žalovaná strana uplatňuje, že pojišťovací společnost jest povinna platiti útraty sama, jelikož právní rozepře Ck I 261/24 byla vyřízena smírem, jímž se žalovaná strana zavázala zaplatiti 10.000 Kč, tudíž peníz nepřevyšující pojistnou částku 50.000 Kč. K odůvodnění svého nároku odvolává se žalující strana na ustanovení § 13 čís. 3 pojišť. podmínek, že pojišťovna ručí jen v poměru pojistné sumy k vznesenému nároku, je-li pojistná suma nižší než nárok třetí osobou vznesený. Názoru žalující strany nelze však přisvědčiti, neboť nerozhoduje zažalovaná částka 95.060 Kč, nýbrž co bylo přisouzeno soudním rozhodnutím, a nebo smírem na jisto postaveno, a jest proto pro soud rozhodná skutečnost, mezi stranami nesporná, že spor č. j. Ck I 261/24 byl vyřízen mimosoudním smírem, podle něhož se zavázala pojišťovna zaplatiti 10.000 Kč, v čemž jsou zahrnuty i útraty právního zastupování zástupce poškozeného. Hledíc k tomu, že přisouzených 10.000 Kč nepřevyšuje pojištěných 50.000 Kč, má soud za to, že pojišťovna jest povinna nésti útraty vzniklé právním zastupováním žalobce ve smyslu § 13 pojišť. podmínek ze svého, neboť nerozhoduje výše vzneseného nároku, nýbrž nárok, který byl soudním rozhodnutím nebo smírem na jisto postaven, v daném případě částka 10.000 Kč (Ehrenzweig: Rechts-Ordnung der Vertragsversicherung vydání z r. 1929 § 121, str. 351). Neprávem odvolává se proto žalující strana na ustanovení § 13 čís. 3 pojišť. podmínek, jež souhlasí s doslovem § 121 pojišť. zák. o pojišť. smlouvě, který sice ještě nenabyl platnosti, neboť není myslitelné, že může býti směrodatné ocenění sporu a uplatňovaný nárok poškozeného, nýbrž jen částka, jež byla přisouzena aneb smírem na jisto postavena. Naproti tomu jest přisvědčiti žalující straně, pokud uplatňuje, že žalovaná strana jest povinna zaplatiti 10% útrat účtovaných žalující stranou částkou 6000 Kč. Strany se shodují v tom, že pojišťovna S. uznala pojistníkův nárok na náhradu škody podle důvodu, t. j. podle všeobecných neb zvláštních podmínek smlouvy za oprávněný (roz. čís. 4151 sb. n. s.). Žalovaná strana uzavřela s pojišťovnou pojišťovací smlouvu, podle níž pojistník byl povinen dáti se ve sporu zastupovati osobou, již mu společnost jmenovala. V souzeném případě jmenovala pojišťovna S. žalobce a udělila mu žalovaná plnou moc, by ji zastupoval v právní rozepři Ck I 261/24 v trestní věci T 635/24. Tím však, že žalovaná strana uzavřela pojišťovací smlouvu, podrobila se také pojišťovacím podmínkám, tudíž i §§ 12 a 13 jak i § 6 dodatečných ustanovení k všeobecným podmínkám a vzala na sebe také povinnost, dáti se zastupovati advoká-

tem jí naznačeným. Žalovaná strana projevila souhlas s přivzetím tohoto zástupce tím, že podepsala plnou moc a nevznesla námitky proti jmenovanému právnímu zástupci, nýbrž dala se zastupovati po celou dobu trvání právní rozeprě. Uváží-li se, že se žalovaná strana uzavřením pojišťovací smlouvy podrobila pojišťovacím podmínkám, tudíž i ustanovením uvedeným v § 6 dodatečných ustanovení k všeobecným podmínkám, má soud za to, že se žalovaná strana podepsáním plné moci také zavázala ve smyslu § 6 dodatečných ustanovení nahraditi část útrat, nikoliv však pojišťovně, nýbrž přímo právnímu zástupci, neboť žalovaná splnomocnila přímo žalobce, by ji zastupoval. Nejde jen o právní poměr, jak žalovaná strana tvrdí, mezi pojišťovací společností a žalovanou stranou, nýbrž pojišťovací smlouvou zavázala se žalovaná společnost dáti se v rozeprě zahájené proti ní zastupovati žalobcem a zavázala se podle pojišťovací smlouvy část útrat, tudíž 10% nésti ze svého, což znamená, že žalovaná strana jest povinna 10% útrat právního zástupce se svolením pojišťovny zřízeného nahraditi ze svého, a to na základě plné moci, již mu žalovaná strana udělila, čímž vstoupila žalovaná do přímého právního poměru se žalobcem. Přísluší proto žalobci právo na náhradu útrat právního zastoupení ve sporu Ck I 261/24 částkou 600 Kč. Názor, který zastává žalovaná strana, zaujímá částečně rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 9. června 1909 Gl. U. čís. 4647, tam však jde o jiný předpoklad, neboť podle pojišťovacích podmínek zavázala se pojišťovací společnost, že bere věc za svou a převezme spor a zastoupí v rozsahu převzatého pojišťovacího závazku za pojistníka, kdežto v souzeném případě zavázala se žalovaná strana již podle pojišťovacích podmínek s § 6 dodat. ustanovení k všeobec. podmínkám, jímž se podrobila nahraditi část útrat a to 10% ze svého. Uváživ, že právní rozeprě Ck I 261/24 byla vyřízena smírem, jímž se žalovaná strana zavázala zaplatiti 10.000 Kč, což nepřevyšuje pojistnou částku 50.000 Kč, měl soud ve smyslu § 13 čís. 1 a 3 pojišť. podmínek za to, že tyto útraty jest povinna hraditi pojišťovací společnost a byl proto nárok tento zamítnut. Naproti tomu jest žalobní nárok co do výše 600 Kč oprávněn, jelikož pojistník nese podle § 6 dodat. ustanovení o všeobec. podmínkách 10% ze všech útrat ze svého.

K odvolání obou stran o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil v podstatě z jeho důvodů.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl žalobcovu dovolání.

D ů v o d y:

Ustanovení § 13 č. 2 pojišťovacích podmínek praví: »Byly-li útraty vynaloženy ve sporu vedeném na podnět společnosti nebo jinak k jejímu poukazu, jest povinna nahraditi je, aniž je započte do odškodného, které má platiti.« Ustanovení to odpovídá dosud neúčinnému (§ 167) ustanovení § 121 odstavec 3 zákona o pojišťovací smlouvě a je proto vyložiti smluvní ustanovení tímž způsobem, jako ustanovení zákona. Ze slov »nebo jinak k jejímu poukazu« zřejmě plyne, že nejen příkaz pojistitele k vedení sporu, nýbrž jakýkoliv poukaz, jehož provedení má v zápětí vznik útrat (§ 57 odstavec (2) zákona), stačí ke splnění předpo-

kladu § 121 odstavec (3) zákona a tudíž i § 13 čís. 2 pojišťovacích podmínek. Zjištěno je, že pojišťovna S. jmenovala ve smyslu § 12 pojišťovacích podmínek kryjícího se s § 124 odstavec (2) zákona oba žalobce zástupci žalované strany ve sporu Josefa V-a proti ní o náhradu škody vedené (č. j. Ck I 261/24), dala žalované příkaz k podpisu plné moci ze dne 18. září 1924 a žalovaná tak učinila. Tím zavedla pojišťovna zřejmě podnět k tomu, že činností těchto advokátů v onom sporu vznikly útraty, jež pojišťovna je podle § 13 čís. 2 pojišťovacích podmínek povinna plně hraditi. Ustanovení § 13 čís. 4 pojišťovacích podmínek odpovídá dosud neúčinnému (§ 167) ustanovení § 121 čís. 4 zákona o pojišťovací smlouvě, jež má právě na mysli případ, kde třetí osoba uplatňuje vyšší nárok, než činí pojišťovací jistina, a ukládá pojistníku poměrnou část útrat, pakli je odsouzen k větší náhradě než činí pojišťovací jistina, což platí, při výkladu podle § 914 obč. zák. (čl. 278 obch. zák.), ovšem za předpokladu, že útraty nevznikly z podnětu pojistitele. Obsahuje-li § 13 čís. 3 pojišťovacích podmínek ustanovení, jež není kryto žádným zákonným ustanovením, že společnost ručí za útraty v poměru pojistné sumy k nároku vznesenému třetí osobou a přesahujícím pojistnou sumu, nepraví, že to platí i tehdy, když společnost zavedla podnět k útratám, a lze ustanovení to vykládati ve smyslu následujícího čís. 4 § 13 pojišťovacích podmínek, a to proto, že úprava podmínek pojišťovacích pochází od ní a jest je vykládati podle § 915 obč. zák. v její neprospěch. Neplyne proto z pojišťovacích podmínek závazek žalované strany ke hrazení poměrné části útrat vzniklých ze zastupování Dr. K-em. Je-li tomu tak, nemůže ani tento na žalované straně žádati poměrnou část útrat, poněvadž věděl, že ve smyslu pojišťovacích podmínek (§ 12) ho jmenovala pojišťovna za zástupce žalované strany a tato z jejího příkazu plnou moc podepsala. Tvořily proto pojišťovací podmínky součást zmocňovací smlouvy a jest jimi vázán i žalobce. Jaký vliv má na závazek k náhradě útrat pojišťovně dodatečný souhlas pojistníka s procesním úkonem z jeho podnětu nekonaným, je posouditi podle jednotlivého případu. Z toho však, že žalovaná zaplatila podle § 6 dodatečných pojišťovacích podmínek 10% útrat 6.000 Kč, nelze nepochybně podle § 863 obč. zák. souditi, že projevila souhlas se smírem uzavřeným žalobcem s poškozeným bez jejího vědomí. Neboť smír ten je oproti poškozenému V-ovi podle §§ 31 čís. 2 a 34 c. ř. s. účinným a k zaplacení 10% útrat je pojistník povinen podle § 6 dodatečných pojišťovacích podmínek za všech okolností. Nelze proto uznati, že žalovaná tím schválila procesní úkony žalobce, a netřeba se zabývati otázkou, jaký vliv má dodatečný souhlas.

Čís. 12201.

Závada v obsazení soudu při jednom roku působí zmatečnost jednání (§ 477 čís. 2 c. ř. s.) při tomto roku, nikoliv však zmatečnost jednání, které bylo provedeno v jiném roku, při němž bylo řízení provedeno znova. Použití protokolu o dřívějším jednání při zmatečném roku neznamena nedostatečné obsazení soudu projednávajícího spor znova a může přicházeti v úvahu jen jako vada řízení.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1932, Rv II 664/31.)